

**Processos Psicològics: Aprenentatge i
Condicionament**

Codi: 102605
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Eva Parrado Romero
Correu electrònic: Eva.Parrado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Tomas Blasco Blasco
F. Xavier Borràs Hernández
Eva Parrado Romero
Carmina Castellano Tejedor
Albert Feliu Soler

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit oficial però és convenient tenir certs coneixements de lectura en anglès i haver cursat les assignatures sobre processos psicològics ubicades en el primer curs.

Objectius

L'assignatura "Procesos Psicológicos: Aprendizaje y Condicionamiento" continua la formació en Processos Psicològics iniciada a primer curs amb les assignatures "Atención y Percepción" i "Motivación y Emoción", i que es completarà posteriorment amb "Memoria" (2on curs, 2on semestre) i "Pensamiento y Lenguaje" (3er curs, 1er semestre). Forma part, doncs, d'un bloc de 33 crèdits dins la matèria de Psicologia i comparteix amb la resta d'assignatures esmentades l'objectiu general de donar a conèixer les principals característiques dels diversos processos psicològics, i les estratègies que s'han de posar en marxa per dur a terme recerca sobre els mateixos.

Els objectius propis de l'assignatura són: a) que l'alumnat conegui els processos bàsics de l'aprenentatge essencials per a l'adaptació dels organismes a les seves circumstàncies ambientals i que són, en gran part, comuns a animals i humans, i b) que l'alumnat aprengui a fer-se preguntes i a observar els fenòmens d'aprenentatge que es produeixen tant al laboratori com en situacions naturals de camp, tant en animals com en humans.

El coneixement dels continguts d'aquesta assignatura és imprescindible pel seguiment d'algunes de les assignatures que l'alumnat haurà de cursar posteriorment (com, per exemple, "Tratamientos cognitivo-conductuales en la infancia y la adolescencia") i que estan estretament lligades a l'exercici professional de la psicologia.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'experiments sobre condicionament i aprenentatge.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Dissenyar experiments sobre condicionament i aprenentatge
4. Distingir els principals processos d'aprenentatge no associatiu.
5. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre condicionament i aprenentatge.
6. Identificar els principals processos del condicionament clàssic i instrumental.
7. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Introducció.

- Concepte i definició d'aprenentatge.
- Aprenentatge, execució i altres causes del canvi de conducta.
- Tipus d'aprenentatge.
- Conducta elicitada i reflexos.

Bloc I: Aprenentatge no associatiu: habituació i sensibilització.

- Concepte, propietats i variables de l'habituació.
- Concepte, propietats i variables de la sensibilització.

Bloc II: Aprenentatge associatiu I: el condicionament clàssic.

- Paradigma i termes del condicionament clàssic.
- Fenòmens bàsics del condicionament clàssic (adquisició, extinció, generalització).
- Metodologia d'estudi del condicionament clàssic.
- Quantificació de la força de la RC.
- Procediments de presentació temporal dels estímuls.

- Control experimental.
- Situacions experimentals de condicionament clàssic.
- El condicionament clàssic inhibitori.
- Variables que afecten l'adquisició del condicionament clàssic.
- Fenòmens "especials" en el condicionament clàssic (contracondicionament, condicionament de segon ordre, preconditionament sensorial, condicionament amb estímuls compostos).
- Anàlisi teòrica del condicionament clàssic.

Bloc III: Aprenentatge associatiu II: el condicionament instrumental.

- Introducció al condicionament instrumental.
- Procediments bàsics de condicionament instrumental.
- Procediments, mesures i variables del reforçament positiu.
- Programes de presentació del reforçament.
- Extinció de la resposta reforçada positivament.
- Anàlisi teòrica del reforçament positiu.
- Procediments, mesures i variables del reforçament negatiu (fugida i evitació).
- Anàlisi teòrica del reforçament negatiu.
- Procediments, mesures i variables del càstig.

Metodologia

Activitats Dirigides (30%):

- Teoria: 21 sessions 1,5h de durada
- Seminaris: 3 sessions de 2h de durada
- Pràctiques de Laboratori: 4 sessions de 2h de durada.

Activitats supervisades (15%):

- Resolució de preguntes sobre el temari mitjançant l'aplicatiu Moodle
- Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari "Sniffy".

Activitats Autònomes (55%) :

- Lectura i estudi dels manuals de referència.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Pràctiques de laboratori	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Seminari	6	0,24	1, 2, 4, 6
Teoria	31,5	1,26	1, 2, 4, 6
Tipus: Supervisades			
Exercicis plataforma Moodle	12	0,48	2, 4, 6, 7
Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari Sniffy	10	0,4	1, 3, 7
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi dels manuals de referència	80,5	3,22	4, 6

Avaluació

Les competències de la matèria seran avaluades mitjançant diferents procediments:

- Activitats de Seminari (EV1). Al finalitzar cadascun dels 3 seminaris (aproximadament, a les setmanes 6, 11, 15) es realitzarà una activitat de resolució de problemes sobre els continguts treballats a la sessió. El pes conjunt dels seminaris serà del 15% (5% cada seminari).

- Exàmens de pràctiques (EV2). Al finalitzar cadascuna de les 4 pràctiques de laboratori (aproximadament, a les setmanes 5, 7, 12, 14), es farà una breu prova amb preguntes tipus test i obertes sobre els continguts treballats a la sessió. El pes conjunt de les pràctiques serà del 20% (5% cada pràctica).

- Activitat d'aprenentatge supervisat del Moodle (AAS; EV3). Es realitzaran 3 activitats en format on-line al llarg del curs (aproximadament, a les setmanes 8, 13, 16), amb un pes conjunt del 15% (5% cada AAS).

- Examen de Teoria (EV4). Es realitzarà al segon període avaluatiu un examen de teoria amb format de preguntes tipus test amb un pes global del 50%.

Per a superar l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir una qualificació total mínima acumulada de 5 punts, i haver obtingut un mínim de 3,5 punts (sobre 10) en l'examen de teoria (EV4). En cas de no assolir aquests requisits, la nota màxima a consignar a l'expedient acadèmic serà de 4,9 punts (Suspens).

El/la estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "No avaluable".

Els/les estudiants que a la finalització del semestre (setmana 17) no hagin superat l'assignatura, però compleixin la doble condició de que hagin realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagin obtingut una nota global mínima acumulada igual o superior a 3,5 punts, tindran la possibilitat de realitzar una prova de recuperació durant el període corresponent. La prova de recuperació consistirà en 30 preguntes d'elecció múltiple de continguts de l'assignatura, tant de teoria (inclòs el manual de Domjan), de seminaris, com de pràctiques. En aquesta prova de recuperació s'aplicarà la correcció de l'efecte de l'atzar (cada pregunta erròniament contestada resta 0,33 del total de preguntes encertades). La nota obtinguda en aquest examen serà la qualificació final de l'assignatura.

L'alumnat que no es matricula per primera vegada a l'assignatura serà avaluat amb les mateixes activitats que el de primera matrícula.

Els/les alumnes que desitgin els exàmens en castellà ho hauran de demanar a la Coordinadora de l'assignatura abans de la setmana 5 del curs i hauran de demostrar que es troben en una d'aquestes dues situacions: a) Estada a la UAB a través d'un programa d'intercanvi; b) Portar menys d'un any residint a Catalunya. Fora d'aquests dos supòsits no es farà traducció dels exàmens, tot i que, durant els mateixos, el professorat de l'assignatura atindrà, si fos necessari, els possibles dubtes sobre traducció.

Poden consultar-se les pautes d'avaluació de la facultat en el següent enllaç:
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Codi Evidència	Denominació	Pes	Format (Oral, escrit o ambdós)	Autoria (individual, col·lectiva o ambdues)	
EV1	Seminaris	15%	Escrit	Individual	Presencial
EV2	Pràctiques	20%	Escrit	Individual	Presencial
EV3	AAS	15%	Escrit	Individual	Virtual
EV4	Examen Teoria	50%	Escrit	Individual	Presencial

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Activitats de Seminari	15%	0	0	1, 2, 4, 5, 6
EV2. Informes de Pràctiques	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
EV3. Aprenentatge supervisat del moodle	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
EV4. Examen	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

Cándido, A. (2000) **Introducción a la psicología del aprendizaje asociativo**. Madrid: Biblioteca Nueva.

(Manual resumit que explica els fenòmens de l'aprenentatge a partir de la descripció i l'anàlisi de les condicions, mecanismes i continguts que els regulen. Fa més èmfasi en l'anàlisi teòrica que en la descripció dels fenòmens d'aprenentatge).

Domjan, M. (2000) **The essentials of conditioning and learning (2ª ed)**. Traducció: **Bases del aprendizaje y el condicionamiento**. Jaén: Del Lunar, 2002.

(Petit manual que descriu els principals fenòmens de l'aprenentatge associatiu i fa una breu introducció als aspectes teòrics. Pot considerar-se una versió resumida i introductòria del llibre que citem a continuació).

Domjan, M. (2010) **The principles of Learning and Behavior (6ª ed.)**. Traducció: **Principios de aprendizaje y conducta**. Mèxic: Wadsworth, Cengage Learning, 2010.

(Manual exhaustiu que abarca una àmplia majoria dels fenòmens d'aprenentatge i condicionament amb molts exemples i il·lustracions. Es pot considerar un text clau per a conèixer a fons els continguts de l'assignatura).

Froufe, M. (2004). **Aprendizaje asociativo. Principios y aplicaciones**. Madrid: Thomson.

(Manual de característiques similars a l'anterior, malgrat que segueix criteris diferents a l'hora d'organitzar els temes i els conceptes bàsics de l'aprenentatge).